



Međunarodni sud za krivično
gonjenje osoba odgovornih za
teška kršenja međunarodnog
humanitarnog prava počinjena
na teritoriji bivše Jugoslavije
od 1991. godine

Predmet br. IT-95-5/18-T
Datum: 18. decembar 2012.
Original: engleski

PRED PRETRESNIM VIJEĆEM

U sastavu: sudija O-Gon Kwon, predsjedavajući
sudija Howard Morrison
sudija Melville Baird
sudija Flavia Lattanzi, rezervni sudija

Tajnik: g. John Hocking

Odluka od: 18. decembra 2012.

TUŽILAC

protiv

RADOVANA KARADŽIĆA

JAVNO

**ODLUKA PO ZAHTJEVU OPTUŽENOG ZA IZDAVANJE
NALOGA SUBPOENA AD TESTIFICANDUM: EDIN GARAPLIJA**

Tužiteljstvo

g. Alan Tieger
gđa Hildegard Uertz-Retzlaff

Vlada Bosne i Hercegovine

posredstvom Ambasade Bosne
i Hercegovine u Nizozemskoj, Haag

Optuženi

g. Radovan Karadžić

Branilac u pripravnosti

g. Richard Harvey

OVO PRETRESNO VIJEĆE Međunarodnog suda za krivično gonjenje osoba odgovornih za teška kršenja međunarodnog humanitarnog prava počinjena na teritoriji bivše Jugoslavije od 1991. godine (dalje u tekstu: Međunarodni sud) rješava po "Zahtjevu za izdavanje naloga *subpoena ad testificandum*: Edin Garaplji",¹ podnesenom 3. decembra 2012. (dalje u tekstu: Zahtjev) i ovim donosi odluku u vezi s tim.

I. Kontekst i argumentacija

1. Dana 15. novembra 2012., u "Odluci po Zahtjevu za izdavanje naloga *subpoena* u svrhu razgovora s Edinom Garapljom" (dalje u tekstu: Odluka u vezi s razgovorom), Vijeće je odbilo zahtjev optuženog za izdavanje naloga *subpoena* u svrhu razgovora s Edinom Garapljom, bivšim operativcem Ministarstva unutrašnjih poslova Bosne i Hercegovine (dalje u tekstu: BiH), s obrazloženjem da je optuženi "potpuno upoznat s pravom prirodom iskaza koji potencijalni svjedok može dati" i da je stoga razgovor s pravnim savjetnikom optuženog nepotreban.² Vijeće je 26. novembra 2012., u "Odluci po zahtjevu za izdavanje sudskog naloga *subpoena* u svrhu razgovora s Edinom Garapljom" (dalje u tekstu: Odluka po Prvom zahtjevu za izdavanje naloga *subpoena*), odbilo prvi zahtjev optuženog za izdavanje naloga *subpoena* Garaplji, s obrazloženjem da optuženi nije preduzeo sve razumne mjere kako bi obezbijedio Garapljinu dobrovoljnu saradnju u vezi sa svjedočenjem u ovom predmetu.³

2. Optuženi u Zahtjevu ponavlja svoj zahtjev da Vijeće izda, na osnovu pravila 54 Pravilnika o postupku i dokazima Međunarodnog suda (dalje u tekstu: Pravilnik) nalog *subpoena* Garaplji kojim će ga primorati da svjedoči kao svjedok u ovom predmetu 6. februara 2013.⁴ U prilog tome, optuženi tvrdi da ga je Ambasada BiH 16. oktobra 2012. obavijestila da je Garaplji odbio da se odazove na razgovor s pravnim savjetnikom optuženog s obrazloženjem da se "uslijed ratnih i poratnih trauma ne može prisjetiti događaja" iz rata u BiH.⁵ Poslije donošenja Odluke po Prvom zahtjevu za izdavanje naloga *subpoena*, optuženi je 27. novembra 2012. poslao pismo Vladi BiH u kom od nje traži da

¹ Vijeće napominje da optuženi pogrešno pominje Edena Garaplju iako treba da stoji Edin Garaplji, v. Odluka po zahtjevu za izdavanje naloga *subpoena* u svrhu razgovora s Edinom Garapljom, 15. novembar 2012., fusnota 1.

² Odluka u vezi s razgovorom, par. 11.

³ Odluka po Prvom zahtjevu za izdavanje naloga *subpoena*, par. 13, 16.

⁴ Zahtjev, par. 1, 18

⁵ Zahtjev, par. 6.

utvrdi da li bi Garaplija bio voljan da svjedoči u ovom predmetu.⁶ Ambasada BiH je 27. novembra 2012. obavijestila optuženog da je Prvi zahtjev za izdavanje naloga *subpoena* uručen Garapliji, koji je odgovorio da nije voljan da svjedoči u ovom predmetu.⁷ Kako tvrdi optuženi, time je ispunjen uslov da on preduzme razumne mjere da obezbijedi Garapljinu dobrovoljnu saradnju.⁸

3. Optuženi tvrdi da postoje razumne osnove za vjerovanje da Garaplija ima informacije kojima može suštinski pomoći njegovom dokaznom postupku.⁹ U prilog toj tvrdnji, optuženi upućuje na razgovor između Garaplije i Tužilaštva (dalje u tekstu: tužilac) iz 2000. godine u kom je Garaplija izjavio da je specijalna jedinica bosanskih Muslimana izvršila snajperski napad u kom je ubijen francuski pripadnik UNPROFOR-a u Sarajevu i "inscenirala pucnjavu kako bi izgledalo da dolazi sa srpskih položaja".¹⁰ Garaplija je u tom razgovoru takođe izjavio da je ova muslimanska specijalna jedinica detonirala eksploziv u stanu načelnika Štaba ABiH i podmetnula dokaze "kako bi izgledalo da je eksplozija prouzrokovana srpskim granatama izvan grada".¹¹ Optuženi navodi da bi ova informacija o insceniranju incidenata od strane Muslimana mogla dati povoda za razumnu sumnju u to da su bosanski Srbi bili odgovorni za incidente snajperskog djelovanja i granatiranja za koje se on tereti u Trećoj izmijenjenoj optužnici (dalje u tekstu: Optužnica).¹²

4. Optuženi tvrdi da su Garapljinine informacije potrebne za njegov dokazni postupak budući da "nema drugih izvora u Vladi bosanskih Muslimana za ovu informaciju" i da ta informacija može suštinski pomoći njegovom dokaznom postupku budući da je potrebna za pravično rješavanje pitanja o kojima se sudi.¹³ U vezi s Garapljinom tvrdnjom da se ne može prisjetiti ratnih događaja, optuženi tvrdi da ima pravo da osvježi Garapljinu pamćenje puštanjem video-snimka razgovora s njim ili da ponudi taj razgovor tokom njegovog svjedočenja kao "zabilježeno prisjećanje iz prošlosti".¹⁴

⁶ Zahtjev, par. 9.

⁷ Zahtjev, par. 10, Dodatak E.

⁸ Zahtjev, par. 11.

⁹ Zahtjev, par. 12.

¹⁰ Zahtjev, par. 8. Ovaj paragraf je označen brojem 8, ali iza njega slijedi paragraf 12.

¹¹ Zahtjev, par. 13.

¹² Zahtjev, par. 12–13.

¹³ Zahtjev, par. 15–16.

¹⁴ Zahtjev, par. 17.

5. Optuženi dalje traži da se od Vlade BiH zatraži da uruči Garaplji Nalog *subpoena*.¹⁵
6. Tužilac je 11. decembra 2012. obavijestio Vijeće da ne želi odgovoriti na Zahtjev.¹⁶

II. Mjerodavno pravo

7. Pravilo 54 Pravilnika predviđa da pretresno vijeće može izdavati naloge *subpoena* "koji su potrebni za vršenje istrage ili pripremu i vođenje suđenja". Nalog *subpoena* se smatra "potrebim" u smislu pravila 54 ukoliko je pokazana legitimna forenzička svrha pribavljanja informacija:

Strana koja prije ili za vrijeme suđenja podnosi molbu za izdavanje takvog naloga ili subpoenae morala bi pokazati razumnu osnovu za svoje vjerovanje da postoji velika vjerovatnost da joj potencijalni svjedok pruži informacije koje će joj bitno pomoći u izvođenju dokaza u vezi sa jasno definisanim pitanjima koja se odnose na predstojeće suđenje.¹⁷

8. Kako bi ispunio ovaj uslov legitimne forenzičke svrhe, podnosilac zahtjeva možda mora predočiti informacije o faktorima kao što su položaj potencijalnog svjedoka u odnosu na događaje o kojima je riječ, odnose koji su eventualno postojali između svjedoka i optuženog, eventualnu mogućnost svjedoka da promatra te događaje, te eventualne izjave koju je svjedok dao optužbi i drugim osobama u vezi s njima.¹⁸

9. Pored toga, pretresno vijeće mora takođe razmotriti da li su informacije koje podnosilac zahtjeva želi pribaviti putem izdavanja naloga *subpoena* potrebne za pripremu njegovog dokaznog postupka i da li se one mogu pribaviti drugim sredstvima.¹⁹ U tom pogledu, Žalbeno vijeće je konstatovalo da se razmatranja pretresnog vijeća moraju "usredsrediti ne

¹⁵ Zahtjev, par. 19.

¹⁶ T. 31198, 31229 (11. decembar 2012.).

¹⁷ *Tužilac protiv Halilovića*, predmet br. IT-01-48-AR73, Odluka u vezi s izdavanjem naloga *subpoena*, 21. juni 2004. (dalje u tekstu: Odluka u predmetu *Halilović*), par. 6; *Tužilac protiv Krstića*, predmet br. IT-98-33-A, Odluka po molbi da se izdaju subpoenae, 1. juli 2003. (dalje u tekstu: Odluka u predmetu *Krstić*), par. 10 (reference izostavljene); *Tužilac protiv Slobodana Miloševića*, predmet br. IT-02-54-T, Odluka po zahtevu dodeljenih branilaca da Tony Blair i Gerhard Schröder svedoče i da se s njima pre svedočenja obavi razgovor, 9. decembar 2005 (dalje u tekstu: Odluka u predmetu *Milošević*) par. 38.

¹⁸ Odluka u predmetu *Halilović*, par. 6; Odluka u predmetu *Krstić*, par. 11; Odluka u predmetu *Milošević*, par. 40.

¹⁹ Odluka u predmetu *Halilović*, par. 7; Odluka u predmetu *Krstić*, par. 10–12; *Tužilac protiv Brđanina i Talića*, predmet br. IT-99-36-AR73.9, Odluka po interlokutornoj žalbi, 11. decembar 2002. (dalje u tekstu: Odluka u predmetu *Brđanin i Talić*), par. 48–50; Odluka u predmetu *Milošević*, par. 41.

samo na korisnost informacija za podnosioca zahtjeva nego i na njihovu sveukupnu neophodnost kako bi se obezbijedilo da se suđenje vodi na upućen i pravičan način".²⁰

10. Čak i ako se pretresno vijeće uvjerilo da je podnosilac zahtjeva ispunio uvjet legitimne forenzičke svrhe, izdavanje naloga *subpoena* može biti neprimjereno ako je do tih informacija moguće doći drugim sredstvima.²¹ Konačno, podnositelj zahtjeva mora pokazati da je preduzeo razumne mjere da obezbijedi dobrovoljnu suradnju, ali da je u tome bio neuspješan.²²

11. Odluka da se izda nalog *subpoena* ne smije se donijeti olako jer za sobom povlači upotrebu prisilnih mjera i može dovesti do nametanja kaznenih sankcija.²³ Diskreciona ocjena pretresnog vijeća prilikom izdavanja naloga *subpoena* je neophodna kako bi se osiguralo da se ne zloupotrebljava mehanizam naloga *subpoena* i/ili da se on koristi kao procesna taktika.²⁴

12. U vezi sa saradnjom relevantnih zainteresovanih država, član 29 Statuta Međunarodnog suda (dalje u tekstu: Statut) obavezuje države da moraju "sarađivati s Međunarodnim sudom u istrazi i krivičnom gonjenju osoba optuženih da su počinile teška kršenja međunarodnog humanitarnog prava". Član 29, stav 2, predviđa da ova obaveza uključuje konkretnu dužnost država da moraju bez nepotrebnog odgađanja udovoljiti svakom zahtjevu za pomoć ili nalogu koji je izdalo pretresno vijeće, što, između ostalog, uključuje sljedeće: (a) utvrđivanje identiteta i pronalaženje osoba; (b) uzimanje iskaza i dostavu dokaza; (c) uručenje dokumenata; (d) predaju ili dovođenje [osoba] [...]

III. Diskusija

²⁰ Odluka u predmetu *Halilović*, par. 7; Odluka u predmetu *Milošević*, par. 41. V. takođe Odluka u predmetu *Brđanin i Talić*, par. 46.

²¹ Odluka u predmetu *Halilović*, par. 7; Odluka u predmetu *Milošević*, par. 41.

²² *Tužilac protiv Perišića*, predmet br. IT-04-81-T, Odluka po zahtevu tužilaštva za izdavanje naloga *subpoena ad testificandum*, 11. februar 2009, par. 7; *Tužilac protiv Simbe*, predmet br. ICTR-01-76-T, Odluka po zahtjevu obrane za izdavanje naloga *subpoena* svjedoku SHB, 7. februar 2005, par. 3.

²³ Odluka u predmetu *Halilović*, par. 6; *Tužilac protiv Brđanina i Talića*, Odluka, par. 31.

²⁴ Odluka u predmetu *Halilović*, par. 6, 10.

13. Pretresno vijeće prvo smatra da je optuženi uložio razumne napore da obezbijedi dobrovoljnu saradnju Garaplije davanjem iskaza u svojstvu svjedoka u ovom predmetu, ali je u tome bio neuspješan.²⁵

14. Kako je gore navedeno, podnosilac zahtjeva, da bi ispunio uslov u pogledu potrebe za izdavanje naloga *subpoena*, mora pokazati razumnu osnovu za svoje vjerovanje da postoji velika vjerovatnost da mu potencijalni svjedok pruži informacije koje će mu bitno pomoći u izvođenju dokaza u vezi sa jasno definisanim pitanjima koja se odnose na predstojeće suđenje.²⁶ Vijeće napominje da optuženi traži izdavanje naloga *subpoena* kojim će primorati Garapliju da svjedoči o tome da su specijalne jedinice bosanskih Muslimana inscenirale incident snajperskog djelovanja i granatiranja u Sarajevu, što bi opet moglo dati povoda za razumnu sumnju da su bosanski Srbi bili odgovorni za incidente snajperskog djelovanja i granatiranja za koje se on tereti u Optužnici.²⁷ Iako ti incidenti nisu incidenti za koje se optuženi konkretno tereti u Optužnici, Vijeće smatra da dokazi kojima se dokazuje da su muslimanske snage inscenirale druge incidente kako bi pripisale krivicu snagama bosanskih Srba mogu biti relevantni za tezu optuženog. Vijeće stoga konstatuje da se informacije koje se traže od Garaaplije tiču jasno identifikovanih pitanja koja su relevantna za tezu optuženog.

15. Vijeće podsjeća da svjedočenje koje se traži putem izdavanja naloga *subpoena* mora biti od "bitne pomoći", a ne samo korisno ili od izvjesne pomoći.²⁸ Drugim riječima, informacija mora biti od "suštinske ili znatne pomoći" optuženom u odnosu na neko jasno identifikovano pitanje koje je relevantno za suđenje.²⁹ U kombinaciji s drugim dokazima čije izvođenje optuženi može zatražiti kako bi potkrijepio svoju tezu da su određene incidente za koje se tereti inscenirale muslimanske snage, Garaplijino svjedočenje može biti od bitne pomoći u njegovom dokaznom postupku budući da može dati povoda za razumnu sumnju u to da su bosanski Srbi bili odgovorni za incidente snajperskog djelovanja i granatiranja kako se stavljaju na teret u Optužnici.

²⁵ V. Zahtjev, par. 6-11; Zahtjev, Dodatak E.

²⁶ Odluka u predmetu *Krstić*, par. 10; Odluka u predmetu *Halilović*, par. 6. V. takođe Odluka u predmetu *Milošević*, par. 38.

²⁷ Zahtjev, par. 8-13. Vijeće upućuje na paragraf broj "8", koji slijedi paragraf 12.

²⁸ Odluka po Zahtjevu optuženog za izdavanje naloga *subpoena* predsjedniku Karolosu Papouliasu, 23. oktobar 2012. (dalje u tekstu: Odluka u vezi s Papouliasom), par. 15; Odluka u predmetu *Milošević*, par. 39 [naglasak u izvornom tekstu].

²⁹ V. Odluka u predmetu *Papoulias*, par. 15; Odluka u predmetu *Milošević*, par. 39, gdje se poziva na Odluku u predmetu *Krstić*, par. 11.

16. Pored toga, nalog *subpoena* ne može se izdati ako se informacije koje se traže putem svjedočenja mogu pribaviti drugim sredstvima. Kao operativac u okviru Vlade BiH, Garaplija je u jedinstvenoj poziciji da svjedoči o tom pitanju i Vijeće se uvjerilo da iskaz koji se od njega očekuje nije moguće pribaviti drugim sredstvima.

IV. Dispozitiv

17. Iz gorenavedenih razloga, Vijeće, na osnovu člana 29 Statuta i pravila 54 Pravilnika, ovim **ODOBRAVA** Zahtjev i:

- a) **NALAŽE** Sekretarijatu Međunarodnog suda da preduzme sve potrebne mjere kako bi se obezbijedilo da se ova Odluka, Nalog *subpoena* i Nalog Vladi BiH koji se odnose na ovo pitanje odmah proslijede Vladi BiH; i
- b) **TRAŽI** od Službe za žrtve i svjedoke Međunarodnog suda da pruži svu potrebnu pomoć u provođenju ove Odluke.

Sastavljeno na engleskom i francuskome jeziku, pri čemu je mjerodavna engleska verzija.

/potpis na originalu/
sudija O-Gon Kwon,
predsjedavajući

Dana 18. decembra 2012.
U Haagu,
Nizozemska

[pečat Međunarodnog suda]